ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑΣΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΔΙΕΘΝΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

1. Από τη στιγμή του τρομοκρατικού πλήγματος της 11ης Σεπτεμβρίου, η χώρα μας συμπαρατάχθηκε με τις ΗΠΑ και τη διεθνή κοινότητα στην εκστρατεία κατά της διεθνούς τρομοκρατίας. Ο βαθμός και το είδος αυτής της τρομοκρατικής ενέργειας είναι προφανές ότι δημιούργησε νέα κατάσταση πραγμάτων στη διεθνή σκηνή, ώστε ήταν απαραίτητο να αναληφθούν συντονισμένες ενέργειες, διεθνώς, για την προστασία της ασφάλειας και των κοινωνιών μας. Στο πλαίσιο αυτό, η Ελλάδα:

- Κατεδίκασε κατηγορηματικά την τρομοκρατική πράξη της 11ης Σεπτεμβρίου, μονομερώς, καθώς και στα πλαίσια του Ο.Η.Ε. και της Ε.Ε., με την υπερψήφιση, αντίστοιχα, των σχετικών αποφάσεων του Σ.Α. (1373 και 1378) και την εποικοδομητική της συμβολή στην κατάρτιση και υιοθέτηση των συμπερασμάτων των τακτικών και εκτάκτων Συνόδων Κορυφής και ΣΓΥ της Ε.Ε., που είχαν ως αντικείμενο το συγκεκριμένο ζήτημα.

Τα Ηνωμένα Έθνη και η Ε.Ε. είναι το θεσμικό πλαίσιο εντός του οποίου η Ελλάδα αντιλαμβάνεται και εντάσσει τη συμμετοχή της στις ενέργειες της διεθνούς κοινότητας κατά της τρομοκρατίας.

- Παράλληλα, κατέστησε σαφή την πολιτική της θέση ότι η εκστρατεία κατά της διεθνούς τρομοκρατίας επ' ουδενί θα πρέπει να επηρεάσει αρνητικά τις ελευθερίες και την ανοικτή κοινωνία των κρατών μας, αξίες και κατακτήσεις που αποτελούν τη βάση του δυτικού πολιτισμού. Επίσης, σε κάθε περίπτωση επισήμανε και συνεχίζει να προβάλλει την προτεραιότητα κατάρτισης και εφαρμογής μιας πολιτικής θεραπείας των γενεσιουργών αιτίων της διεθνούς τρομοκρατίας (φτώχεια, ανελευθερία, κοινωνική και πολιτική υπανάπτυξη, οικονομικό και κοινωνικό χάσμα μεταξύ ανεπτυγμένου και αναπτυσσόμενου κόσμου, ριζοσπαστικός ισλαμισμός).

Στην προοπτική αυτή, η χώρα μας εξακολουθεί να επισημαίνει και προβάλλει την αναγκαιότητα της διευθέτησης περιφερειακών κρίσεων (Κυπριακό, Μεσανατολικό, Βαλκάνια) οι οποίες, όχι μόνο δεν πρέπει να «επισκιασθούν» από το Αφγανικό, αλλά, αντίθετα, πιστεύουμε ότι αναδεικνύεται γι' αυτές μια νέα ευκαιρία ταχείας και αποτελεσματικής προσέγγισης για επίλυση. Η διεθνής κοινότητα τώρα πρέπει να συνειδητοποιήσει ότι οι περιφερειακές κρίσεις, μέσα σε μια ατμόσφαιρα

πρωτόγνωρης έντασης από τη μια μορφή της διεθνούς τρομοκρατίας, μπορεί να εξελιχθούν περισσότερο επικίνδυνα από ότι γινόταν αντιληπτό πριν την 11.9, και γι' αυτό επείγει η επίλυσή τους.

Ήδη, φαίνεται ότι η συνειδητοποίηση της αναγκαιότητας αυτής επιφέρει τα πρώτα αποτελέσματα: στο Κυπριακό, μετά την αδιέξοδη στάση της τουρκικής πλευράς, όσον αφορά τη διαδικασία του Ο.Η.Ε., επαναρχίζουν στις 4.12 οι συνομιλίες μεταξύ του Προέδρου Κληρίδη και του κ. Ντενκτάς. Επίσης, η πρόσφατη κρίση στα Σκόπια, σχετικά με την συνταγματική εκπροσώπηση των εθνοτήτων αλλά και τον ένοπλο αγώνα μεταξύ αλβανών και κρατικών δυνάμεων, ξεπεράσθηκε. Εξάλλου, οι ΗΠΑ προωθούν συγκεκριμένη πρωτοβουλία για επίλυση του μεσανατολικού.

- Ειδικότερα όσον αφορά το Αφγανιστάν, η θέση μας είναι ότι, μετά την κατάργηση του ακραίου καθεστώτος των Ταλιμπάν, είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί κυβέρνηση αντιπροσωπευτική των παρατάξεων και φυλών που συνθέτουν την πολυδιάστατη κοινωνία της χώρας αυτής. Η συμβολή της διεθνούς κοινότητας θα πρέπει να είναι καθοριστική για την οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση της χώρας.

- Αποδίδει πρωτεύουσα σημασία στην ανθρωπιστική διάσταση της κρίσης, με ειδικότερη αναφορά στην ανασυγκρότηση του Αφγανιστάν και, κυρίως, στη διαχείριση του προβλήματος των προσφύγων. Στην προοπτική αυτή, η χώρα μας προσεγγίζει ισόρροπα το ζήτημα αυτό, συμμετέχοντας ουσιαστικά στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας και, από την άλλη πλευρά, προβάλλοντας το θέμα της προστασίας των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης. Συναφώς αναφέρεται σχετική επιστολή του κ. Πρωθυπουργού προς τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθώς και ελληνική πρόταση για δημιουργία Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για τη Μετανάστευση.

- Στον τομέα της ασφάλειας, με γνώμονα πάντα την αποτελεσματική προστασία των ελευθεριών και της ανοικτής κοινωνίας, η Ελλάδα έχει συμμετάσχει στην υιοθέτηση δύο αποφάσεων πλαίσιο της Ε.Ε. που αφορούν στην προώθηση σειράς μέτρων στο δικαστικό και αστυνομικό τομέα, που περιλαμβάνουν τη δημιουργία ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και έκδοσης και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Η ολοκλήρωση των σχετικών διαδικασιών θα πρέπει να έχει γίνει μέχρι 30.12.2202, ώστε η τυπική ισχύς τους να αρχίσει από 1.1.2003.

Η χώρα μας έχει σταθερή θέση για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνεργασίας και την ανάληψη κύριου ρόλου της Ε.Ε., διεθνώς για το ζήτημα της τρομοκρατίας γενικότερα.

2. Πρωτοβουλίες Ελλάδας

Α. Με σειρά επισκέψεών του στις χώρες της περιοχής της κρίσης καθώς και στις ΗΠΑ, Ρωσία και μείζονες Ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, ο Υπουργός Εξωτερικών συνεργάσθηκε στενά με τους ομολόγους του και την πολιτική και πολιτειακή ηγεσία των χωρών αυτών σχετικά με την κρίση και τις προοπτικές επίλυσής της. Συγκεκριμένα:

- Κατά τη συνάντηση με τον Αμερικανό ΥΠΕΞ Colin Powell και τη σύμβουλο Εθνικής Ασφαλείας C. Rice, παρουσιάσθηκε το πλαίσιο και οι ειδικότερες παράμετροι της ελληνικής πολιτικής και συμβολής στην εκστρατεία κατά της τρομοκρατίας. Στις συναντήσεις αυτές, καθώς και κατά τις επαφές του ΥΠΕΞ με μέλη του Κογκρέσου και άλλους παράγοντες της αμερικανικής πολιτικής ζωής, συζητήθηκε, επίσης, η ανάγκη εξισορρόπησης μεταξύ καταστολής της τρομοκρατίας, αποφυγής αντιπαράθεσης Δύσης-Ισλάμ και προστασίας των ελευθεριών και της ανοικτής κοινωνίας μας.

- Στη Μόσχα, οι δύο πλευρές επιβεβαίωσαν τη συμπαράταξή τους και τη συνεργασία τους στην εκστρατεία κατά της τρομοκρατίας. Η Ελλάδα αισθάνεται ιδιαίτερη ικανοποίηση με το πρόσφατο γεγονός της αναβαθμισμένης συνεργασίας της Ρωσίας με το ΝΑΤΟ, στη συνέχεια της προσέγγισης Ουάσιγκτων-Μόσχας, εξέλιξη για την οποία η Αθήνα από καιρό είχε προσπαθήσει συστηματικά.

- Οι επισκέψεις του ΥΠΕΞ σε Συρία, Πακιστάν, Ινδία και Ιράν έδωσαν την ευκαιρία να μεταδοθούν τα μηνύματα της Ε.Ε. για στήριξη, συνεργασία και ενίσχυση των κρατών αυτών από την Ένωση, ενόψει της κρίσης αλλά και με γενικότερη προοπτική. Επίσης, και κυρίως, έδωσαν τη δυνατότητα στην Ελλάδα να εμπεδώσει και αναβαθμίσει τον ισχυρό και παραδοσιακό ρόλο που διατηρεί στις σχέσεις της με τις χώρες αυτές. Η θερμή υποδοχή και επιθυμία για ουσιαστική συνεργασία με τη χώρα μας σε σχέση με την κρίση αλλά και πολύ πέραν αυτής, κατέστησαν δυνατή την αξιοποίηση της σημερινής κατάστασης όσον αφορά την πολιτική μας στην περιοχή. Ιδιαίτερα επισημαίνεται η παράμετρος λειτουργίας της Ελλάδας ως χώρας

συνδέσμου και διαμεσολαβητού μεταξύ των χωρών αυτών και των Εταίρων και Συμμάχων μας.

- Ασκώντας την Προεδρία του Μεσογειακού Forum, η χώρα μας συγκάλεσε έκτακτη Σύνοδο των ΥΠΕΞ των χωρών που συμμετέχουν στο όργανο αυτό, προωθώντας την επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ αυτών, προσεγγίσεις που κρίνονται απαραίτητες υπό την βεβαρημένη ατμόσφαιρα της κρίσης από την τρομοκρατία. Στο πλαίσιο της Συνόδου αυτής, η Ελλάδα προώθησε την απ' ευθείας επαφή και συνεργασία της Ε.Ε. με τις αραβικές χώρες που μετέχουν στο Forum.

- Στην προοπτική της αποφυγής αντιπαράθεσης Δύσης-Ισλάμ, η Ελλάδα, σε συνεργασία με το Οικουμενικό Πατριαρχείο, μεθοδεύει τη διοργάνωση διάσκεψης εκπροσώπων των μονοθεϊστικών θρησκειών στις Βρυξέλλες, 18-19.12, υπό την αιγίδα της Ε.Ε.

- Η χώρα μας διαθέτει, μέχρι στιγμής, ποσό 400 εκατομμυρίων δρχ για ανθρωπιστική βοήθεια. Από το ποσό αυτό τα 200 εκατομμύρια διατίθενται στην Ύπατη Αρμοστεία Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες και τα 190 διοχετεύονται μέσω ελληνικών Μ.Κ.Ο. Ελληνικά C-130 μετέφεραν στο Πακιστάν κλινοσκεπάσματα για τους πρόσφυγες. Το ΥΠΕΞ εξετάζει και άλλες δραστηριότητες ανθρωπιστικής βοήθειας, μεταξύ των οποίων για την αποκατάσταση της πολιτιστικής κληρονομιάς στο Αφγανιστάν.

- Ανταποκρινόμενη σε συμμαχική συμβατική της υποχρέωση (άρθρο 5 Συνθήκης Ουάσιγκτων-Συλλογική Άμυνα σε περίπτωση επίθεσης εναντίον ενός συμμάχου) και σε εκτέλεση σχετικής απόφασης του ΝΑΤΟ, η Ελλάδα:

α. Συμμετέχει στη Δύναμη των AWACS που είναι ανεπτυγμένα στις ΗΠΑ, με την παρουσία αξιωματικών της Π.Α.

β. Έχει διαθέσει τις διευκολύνσεις της Σούδας για αεροναυτικές δραστηριότητες, διασφαλίζοντας παράλληλα με εθνικά μέσα τις εκεί εγκαταστάσεις.

γ. Έχει παράσχει άδειες υπέρπτησης συμμαχικών αεροσκαφών.

δ. Έχει δηλώσει ότι, αν παραστεί ανάγκη, θα διαθέσει δύναμη τριακοσίων ανδρών για ανάπτυξη στα Βαλκάνια.

ε. Παρέχει ένα πολεμικό σκάφος στη μόνιμη συμμαχική ναυτική δύναμη Αν. Μεσογείου.

Η Ελλάδα έχει δηλώσει ότι δεν πρόκειται να συμμετάσχει στις στρατιωτικές επιχειρήσεις στο Αφγανιστάν.